

aktiivisesti osallinen

YK:n vammaissopimuksen kirkon toimintaohjelma (2019-2024)

Käytäntöön

Lähtökohta

Vain kaikille
avoin kirkko
on uskottava
Kristuksen
kirkko

Lähtökohta

- Kirkon **kaiken** toiminnan tulee olla saavutettavaa.
- Saavutettavuusnäkökulman pitää olla sisäänrakennettuna **kaikessa** kirkon toiminnassa sen eri tasoilla.
- Jokaisella** kirkon työntekijällä pitää olla omaan työhönsä liittyvää saavutettavuusosaamista.
- Lähtökohtana **kaikessa** toiminnassa on osallisuuden ja toimijuuden mahdollistaminen sekä yhdenvertaisuus.
- Saavutettava kirkko toteutuu, kun kirkkoa kehitetään **yhdessä** vammaisten ihmisten kanssa. "Ei mitään meistä, ilman meitä".
- Tärkeää myös on, että vammaisia henkilöitä on **kirkossa töissä**.

Keitä vammaiset ihmiset ovat?

1 artikla

Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka **vuorovaikutuksessa** erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Keitä vammaiset ihmiset ovat?

- N. 15 % ihmisistä maailmassa on jokin vamma.
- Vammaisia ihmisiä voidaan tarkastella sosiaalisena ryhmänä, koska yhteinen historia ja sosiaalinen asema.
- Vammaisuus käsitteenä ei ole yksiselitteinen ja läpi aikojen tarkastelukulma on myös vaihdellut.
- Kirkkomme historiassa vallalla on ollut hyväntekeväisyysmalli.
- Nykyään vammaisuus määritetään:
 - **vuorovaikutuksessa tapahtuvana**
 - **ei** ole yksilön **ominaisuus** eikä perustu diagnoosiin
 - toteutuu **rakenteissa** ja käytänteissä
 - merkittävässä roolissa **ihmisoikeudet**

Vähän teologiaa

Kirkon olemukseen kuuluu, että kirkko kuuluu ihan kaikille. Jokainen kristitty on tullut kasteessa osalliseksi Kristuksessa ja kutsuttu elämään Hänelle rakkaana, yhteydessä kolmiyhteiseen Jumalaan.

Jokainen meistä ihmisistä on arvokas Jumalan kuva. Jumalan kuva on aivan yhtä moninainen ja monimuotoinen kuin on olemassa ihmisenä olemisen erilaisia ilmenemisen muotoja.

Huomio!

Jokaisessa seurakunnan
tilaisuudessa ja
tapahtumassa on
todennäköisesti mukana
vammainen henkilö!

Mitä se saavutettavuus olikaan?

Saavutettavuus on:

asenteellista saavutettavuutta

fyysistä saavutettavuutta eli esteettömyyttä

viestinnän saavutettavuutta

taloudellista saavutettavuutta sekä

päätöksenteon ja strategian saavutettavuutta.

Esteettömyys ja saavutettavuus

Esteettömyys ja saavutettavuus liittyvät käsitteinä toisiinsa:

Saavutettavuus tukee mahdollisuutta täysimääräiseen osallisuuteen yksilön ominaisuuksista riippumatta.

Esteettömyys eli **soveltuvuus erilaisten ihmisten käyttöön** on saavutettavuuden edellytys.

Esteettömyys

Esteettömyys
on
jaettavissa:

rakennetun ympäristön
esteettömyyteen

asenteelliseen ja sosiaaliseen
esteettömyyteen

viestinnän esteettömyyteen.

Saavutettavuus kirkossa

- Lähtökohtaisesti kaikki kirkon toiminta on avointa kaikille. Se edellyttää esteettömyyttä.
- Esteettömyyttä voidaan ylläpitää ja kehittää:
 - ammatillisella asiantuntemuksella
 - kokemusasiantuntijuutta hyödyntämällä

aktiivisesti osallinen 2019-2024

aktiivisesti osallinen

- *aktiivisesti osallinen* täydentää kirkon saavutettavuusohjelmaa, saavua, joka julkaistiin 2012.
- Se on jatkoa myös Kirkon ensimmäiselle vammaispoliittiselle ohjelmalle, Kirkko kaikille-ohjelmalle (2004).
- **Kaikille sopiva suunnittelu toiminnan ytimeen!**

aktiivisesti osallinen

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko toimii YK-sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi julkisoikeudellisena yhteisönä ja sanomansa ohjaamana.
- Vammaisen henkilön mahdollisuuksia itsenäiseen osallistumiseen ja oikeuksien toteutumista voidaan edistää esteettömyydellä, saavutettavuudella, asennemuutoksilla ja erilaisia vammaisuuteen liittyviä tilanteita huomioon ottamalla, myös taloudellisesti.
- Vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen edellyttää yhteistyötä, verkostoitumista, strategista johtamista ja taloudellisia panostuksia kirkon kaikilla tasoilla.

aktiivisesti osallinen

- Ohjelma liittyy isoihin yhteiskunnallisiin kysymyksiin: työllisyyteen, naisten oikeuksiin, lasten oikeuksiin/lasten ja nuorten yleiseen pahoinvointiin.

aktiivisesti osallinen

- Rakkaus velvoittaa meitä enemmän mitä oikeudenmukaisuus vaatii.
- Toisaalla, joskus tarvitaan lainsäädäntöä ja selkeitä raameja, jotta asiat lähtevät edistymään aidosti.
- **Käy lukemassa** toimintaohjelma netistä! Evl.fi. Plus sivustolta voit myös kuunnella ohjelman, löydät ruotsinkielisen sekä selkokielisen version.
- <https://evl.fi/plus/yhteiskunta-ja-kirkko/saavutettavuus/aktiivisesti-osallinen>

Mitä tehdä?

Saavutettavuusasiamies

- päivittää seurakunnan nettisivuille kunkin tilan esteettömyystietoja
- varmistaa, että seurakunnan nettisivut myös ovat saavutettavat (apua saa: petra.honkaranta-siivari@evl.fi)
- laatii paikallistason ohjeet tapahtumien järjestäjille (apua saa: katri.suhonen@evl.fi ja maria.lindberg@evl.fi)
- seuraa tilannetta saavutettavuustyöryhmän kanssa, tiedottaa ja puuttuu saavutettavuusasioihin
- Järjestää saavu-yleisavustajat Jumalanpalvelukseen

Esimerkkinä Tampere

Tampereella on YKN:n asettama saavutettavuuden seurantaryhmä, johon jokainen seurakunta ja yhteisten tehtävien yksikkö on velvoitettu nimeämään henkilön ja tälle varahenkilön. Saavutettavuustyöryhmä on järjestänyt vuosien varrella esteettömyyskatselmuksia ja tehnyt kannanottoja esimerkiksi uusista tiloista ja vanhojen korjaamisista. Jokaiseen seurakuntaan ja yksikköön on velvoitettu nimeämään myös saavutettavuusvastaavan, joka on yhteyshenkilö saavutettavuusasioissa. Tampereen vammaistyön työntekijät toimivat asiantuntija-apuna saavutettavuusasiahenkilölle ja työryhmälle.

-Diakoni Minna Ågren, Tampere-

Auttajista osallisuuden ja toimijuuden mahdollistajiksi

Tärkeää muistaa myös:
Suomessa on koko maan
kattavasti
vammaistyöntekijöitä ja
viittomakielisen työntekijöitä,
jotka ovat omalla alueellaan
saavutettavuuden
erityisasiantuntijoita.

He auttavat mielellään! 😊

aktiivisesti osallinen

”Aina kannattaa kysyä” on hyvä perusohje toiminnassa vammaisten henkilöiden kanssa. Vammaisia henkilöitä tulee kuulla kokemusasiantuntijoina heihin liittyvissä asioissa toiminnan kaikissa vaiheissa: suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. ”

-Antti Björklund-

Kysy ihmeessä lisää!

katri.suhonen@evl.fi

maria.lindberg@evl.fi

petra.honkaranta-siivari@evl.fi

